

Szószer és keresztelőkút

A diadalív déli oldalának hajó felőli falához nagyméretű, gazdag szobrászati dísszel rendelkező klasszicizáló későbarokk (copf) szószer csatlakozik. Az 1770–80-as években készítette Tóth Tamás plébános.¹ Építménye fából faragott, melyet aranyozott füzérdíszek és szalagdíszek ékesítenek. Hangvetőjén négy puttó jelenik, legfelül kettő az ószövetségi Tízparancsolat tábláit, két másik pedig keresztfára tekeredő rézkígyót, illetve a reményt jelképező horgonyt tart. A rézkígyót Mózes készítette az Úr parancsára, amikor a pusztában vezette Izrael népét. Aki a rézkígyóra rátekintett, kigyógyult a mérges kígyómarásból (4MÓZ 21, 9). A fenti jelképek tehát Isten parancsainak fontosságát és a megváltás-tant hirdetik.² A hangvető alatt a Szentlélek galambja jelenik meg. A szószer hátfalán az elveszett bárányt nyakában tartó Jó Pásztor domborműve látható. A szószerkosár alsó párkányán a négy evangélista hangsúlyos, megközelítőleg egy méter nagyságú, mozgalmasságot árasztó ülő szobra jelenik meg. Mellettük attribútumaik is feltűnnek: Márk oroszlánnal, János sassal, Lukács bikával, Máté pedig angyal helyett egy kis puttóval jelenik meg.

Mindannyian kezükben könyvet tartanak, melynek lapjain nevük is olvasható. 1884-ben „egy névtelen jótevő” a nagytemplom prédikálószerkét egy arany paszománnyal és hímzéssel díszített, piros bársony terítővel ajándékozta meg. A vélum értéke 125 forint volt.³

Az oltárszekrény és az oltár után a római katolikus templomok legszentebb helye a keresztelőkút (*fons baptismalis*). Alsó részét rendszerint szilárd anyagból (kőből, márányból) faragták, tetejét a víz tisztasága érdekében gondosan lefedték és gazdagon díszítették. A csongrádi Nagyboldogasszony-templomban az 1778-as püspöki látogatás alkalmával még csak egy egyszerű, fából készült keresztelőmedencét írtak össze.⁴ A napjainkban is használt, vörös márványból készült keresztelőmedencét 1778–79 között készítette Tóth Tamás plébános. A medence eredeti teteje fából volt, és Keresztelő Szent János festett szobra ékesítette.⁵ Az eredeti, fából készült kétajtós tető jelenleg restaurálásra vár. A faragott díszítményekkel és zárral ellátott medence-tetőt az idők során többször átfestették sötétbarna-aranszínű festékekkel. Tetejéről a szobor hiányzik.

Jegyzetek

¹ Dudás 1999. 10.

² Barna Gábor szíves közlése.

³ NPI Historia Domus I. 117.

⁴ VPL 1778. Liber VII, 285–297.

⁵ 1779. október 9-e körül Károlyi Antal fiával, az akkor körülbelül 11 éves Károlyi Józseffel személyesen is meglátogatta a templomot. Lásd: VPL APar. Cs. Tóth Tamás plébános levele a váci püspöknek. Csongrád, 1779. október 9.; VPL 1778. Liber VII, 285–297.

